

Sagsøgte 1's processkrift A

Til

Østre Landsret

I 19. afd.'s sag nr. B-3931-13:

Overlæge, professor, dr. med.
Bente Klarlund Pedersen
Gråbrødre Torv 11, 3. sal
1154 København K
(v/advokat Eigil Lego Andersen)

mod

Ministeren for forskning, innovation og videregående
uddannelser
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Sagsøgte 1
(Kammeradvokaten v/advokat Jesper Nørøxe)

og

Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed inden
for Sundhedsvidenskabelig Forskning c/o Styrelsen for
Forskning og Innovation
Bredgade 40
1260 København K
sagsøgte 2
(v/advokat Jeppe Skadhauge)

Sagsøgte 1 har i svarskrift af 6. november 2013 til Københavns Byret nedlagt påstand om frifindelse. Til uddybning heraf og efter sagens henvisning til Østre Landsret fremkommer dette processkrift.

Supplerende sagsfremstilling

1. FAKTISKE OMSTÆNDIGHEDER

Den 20. februar 2012 indstillede Styrelsen for Forskning og Innovation og departementet i Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser til uddannelsesministeren, at der i § 7 i bekendtgørelsen om Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU-bekendtgørelsen) blev indsat et nyt stk. 2 og 3, jf. bilag 1. Ministeren fulgte indstillingen og ændrede UVVU-bekendtgørelsen.

Herefter indstillede styrelsen og departementet den 5. marts 2012, at ministeren i medfør af bekendtgørelsens § 7, stk. 3, ekstraordinært forlængede beskikkelsesperioden for nogle medlemmer og en suppleant af Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed for Sundhedsvidenskabelig Forskning (UVVU). Det drejede sig om Palle Holmstrup, Ulla Feldt-Rasmussen, Lena Specht og Kirsten Ohm Kyvik (medlemmer af udvalget) og Jens Overgaard (suppleant), jf. bilag 2.

Den 16. marts 2012 forlængede ministeren ekstraordinært udpegningsperioden for disse 4 medlemmer og for suppleanten. Det skete med henblik på færdiggørelse af 6 verserende sager.

Det udvalg, som skulle færdiggøre de 6 sager, bestod dermed fra den 16. marts 2012 (ud over formanden) af:

- Palle Holmstrup (forlænget medlem)
- Ulla Feldt-Rasmussen (forlænget medlem)
- Lena Specht (forlænget medlem)
- Kirsten Ohm Kyvik (forlænget medlem)
- Lise Wogensen Bach (medlem fra 31. januar 2012 og beskikket til at deltage i behandlingen af de 6 sager, da hun tidligere havde været involveret heri som suppleant)
- Ole Haagen Nielsen (medlem fra 31. januar 2010 og således ikke nødvendigvis med forlængelse)
- Jens Overgaard (forlænget suppleant)

De forlængede medlemmer Palle Holmstrup, Ulla Feldt-Rasmussen, Lena Specht, Kirsten Ohm Kyvik og suppleanten Jens Overgaard skulle udelukkende færdigbehandle de 6 sager og ikke deltage i behandlingen af andre sager.

Lena Specht udtrådte som medlem af udvalget med virkning fra den 14. juni 2012, og i stedet indtrådte suppleanten Jens Overgaard. Der blev ikke udpeget en afløser for Lena Specht, da det var vurderingen, at sagerne snart ville være færdigbehandlet, og da udvalget efter Lena Spechts udtræden fortsat bestod af seks forskere (5 medlemmer og 1 suppleant), hvilket var det sædvanlige antal forskere til behandling af sager.

De 6 sager angik alle det samme forskningsfelt og i flere tilfælde de samme videnskabelige artikler. I 5 af sagerne var enten Milena Penkowa eller Bente Klarlund Pedersen indklaget.

Om de 6 sager kan nærmere oplyses følgende:

Sag nr. 1: Klage af 18. november 2010 fra Københavns Universitet v/instituttleder Albert Gjedde over Milena Penkowa. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet den 28. februar 2011. Sagen blev afgjort ved udvalgets afgørelse af 29. august 2012.

Sag nr. 2: Klage af 18. november 2010 fra Københavns Universitet v/rector Ralf Hemmingsen over Milena Penkowa. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet den 21. februar 2011. Sagen blev afgjort ved udvalgets afgørelse af 29. august 2012.

Sag nr. 3: Klage af 6. oktober 2011 fra Milena Penkowa over en øvrig forsker. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet den 13. december 2011. Sagen blev afgjort ved udvalgets afgørelse af 31. august 2012.

Sag nr. 4: Klage af 2. og 3. april 2011 fra Bente Klarlund Pedersen over Milena Penkowa. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet den 17. november 2011. Sagen blev afgjort den 18. december 2013.

Sag nr. 5: Klage af 18. april 2011 fra James Timmons over Bente Klarlund Pedersen m.fl. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet den 28. oktober 2011. Sagen blev afgjort den 18. december 2013.

Sag nr. 6: Klage af 19. juli 2011 fra Henrik Galbo over Bente Klarlund Pedersen. Den sædvanlige høringsproces blev afsluttet i december 2011. Sagen blev afgjort den 18. december 2013.

Sagerne har været behandlet af udvalget i to overordnede sagskomplekser, hvor sag nr. 1-3 udgør det første sagskompleks, som blev afsluttet i august 2012, og sag nr. 4-6 udgør det andet sagskompleks, som blev afgjort i december 2013.

Når udpegningsperioden for de pågældende medlemmer (og suppleant) af udvalget blev forlænget, skyldtes det, at det var hensigtsmæssigt, at udvalgsmedlemmer (og suppleanter), som allerede havde været involveret i de 6 sager i løbet af 2011, også færdiggjorde behandlingen af sagerne. Der blev herved lagt vægt på, at de 6 sager havde en nær indbyrdes sammenhæng (overlappende parter, fagområde og artikler), at de sædvanlige høringsprocesser var afsluttet, at de pågældende medlemmer allerede havde et indgående kendskab til sagerne, og at der var tale om komplicerede sager, der krævede en betydelig indsigt i sagsmaterialet.

Hvis medlemmerne ikke blev genudpeget i en afløbsperiode, skulle størstedelen af udvalgets medlemmer udskiftes med den konsekvens, at en betydelig indsigt i problemstillingerne ville gå tabt. Medlemmerne havde allerede sat sig grundigt ind i det komplicerede og omfangsrige sagsmateriale.

På tidspunktet for genudpegelsen i marts 2012 var det forventet, at det forlængede udvalg ville færdiggøre det første sagskompleks (sag nr. 1-3) inden sommeren 2012 og det andet sagskompleks (sag nr. 4-6) inden udgangen af 2012.

I overensstemmelse hermed blev det første sagskompleks (sag nr. 1-3) færdiggjort i sensommeren 2012.

Forventningerne til færdiggørelse af det andet sagskompleks (sag nr. 4 - 6) kom dog ikke til at holde stik. Årsagen hertil var blandt andet, at Københavns Universitet i foråret 2012 fandt flere prøver i en fryser på Panum Institutet, som havde indgået i Milena Penkawas forskning, og som kunne have betydning for sag nr. 4 og nr. 6. Udvalgsmedlemmer brugte tid på at besigtige prøverne på Panum Institutet, og de måtte også undersøge, om fryseren indeholdte materiale af betydning for Bente Klarlund Pedersens sager, hvilket dog viste sig ikke at være tilfældet.

Endvidere indsendte Bente Klarlund Pedersen efter udsendelse af udkast til afgørelse i juni 2013 yderligere omfattende høringsvar, jf. bilag IIA, pkt. 4.1 og IIB, pkt. 4, til sagsøgte 2's svarskrift. Det forsinkede yderligere færdiggørelsen af sagerne.

Bente Klarlund Pedersen kontaktede flere gange udvalgets sekretariat og bad om at få sagerne fremmet jf. bilag IIG, IIH, IIJ og IIK til sagsøgte 2's svarskrift.

Det andet sagskompleks (sag nr. 4 - 6) blev afsluttet med udvalgets afgørelser af 18. december 2013. Afgørelserne i sag nr. 5 og 6, hvori Bente Klarlund Pedersen er indklaget, er fremlagt som bilag IIA og IIB til sagsøgte 2's svarskrift.

I forbindelse med høringen over udkast til afgørelserne i sag nr. 5 og 6 anførte Bente Klarlund Pedersen, at udpegningen af udvalgsmedlemmerne og suppleanten i en afløbsperiode ikke havde fornøden hjemmel.

Herom anfører udvalget følgende i sin afgørelse af sag nr. 5:

"Udvalget bemærker, at ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser efter lov om forskningsrådgivning m.v. har kompetencen til at beskikke medlemmer og suppleanter i UVVU. Ministeren har forholdt sig til Indklagede 1's indsigelse mod udvalgets sammensætning i breve af 3. og 16. september 2013.

Ministeren fastholder i ovennævnte breve, at forlængelsen af de pågældende medlemmer og suppleant var lovlige. Udvalgets finder på denne baggrund ikke grundlag for, at Ulla Feldt-Rasmussen, Palle Holmstrup, Kirsten Ohm Kyvik og Jens Overgaard ikke skulle have været berettiget til at deltage i sagens behandling. De pågældende medlemmer og suppleant vil således medvirke til at træffe afgørelse i nærværende sag.

Udvalget finder endvidere på denne baggrund ikke grundlag for, at udsætte afgørelsen på udfaldet af retssagen anlagt af Indklagede 1."

Tilsvarende fremgår af udvalgets afgørelse i sag nr. 6.

Endelig skal det bemærkes, at Milena Penkowa den 24. december 2012 klagede til Folketingets Ombudsmand over UVVUs afgørelser i sag nr. 1 og 2, idet hun gjorde gældende, at nogle af UVVU's medlemmer var inhabile ved behandlingen af sagerne. Ombudsmanden fandt imidlertid ikke at medlemmerne var inhabile, jf. ombudsmandens udtalelse i FOB 2013-8.

2. RETLIGE OMSTÆNDIGHEDER

2.1 Lov om forskningsrådgivning m.v.

Efter § 4 e, stk. 4, i den tidligere lov om forskningsrådgivning (lovbekendtgørelse nr. 676 af 19. august 1997) kunne det daværende Forskningsforum bl.a. efter anmodning fra forskningsministeren oprette permanente eller tidsbegrænsede udvalg med særlige opgaver. Bestemmelsen lød således:

"Forskningsforum kan selv oprette eller opretter efter anmodning fra forskningsministeren permanente eller tidsbegrænsede udvalg med særlige opgaver. Ministeren kan fastsætte regler for udvalg, der oprettes efter anmodning fra denne."

Med hjemmel i denne bestemmelse blev UVVU ved bekendtgørelse nr. 933 af 15. december 1998 oprettet med det formål at efterprøve den videnskabelige redelighed i dansk forskning.

Bekendtgørelsens § 8, stk. 4, om beskikkelse af UVVU's medlemmer lød således:

"Medlemmerne og suppleanterne beskikkes for en periode på 4 år og kan genbeskikkes i 2 år. Hvis et medlem afgår i en beskikkelsesperiode, kan det medlem, der beskikkes i stedet, beskikkes i mindre end 4 år."

Bekendtgørelsen, herunder bestemmelsen i § 8, stk. 4, blev inden ikrafttrædelsen sendt til Folketingets Forskningsudvalg til orientering (bilag IA).

I 2003 blev nogle af bestemmelserne om UVVU i 1998-bekendtgørelsen ophævet og i stedet indføjet i lov nr. 405 af 28. maj 2003 om forskningsrådgivning m.v. Hovedloven er senere ændret, og i dag fremgår reguleringen af lovbekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 om forskningsrådgivning m.v.

Lovens § 1, stk. 2, lyder således:

"Til efterprøvelse af den videnskabelige redelighed i dansk forskning nedsætter ministeren for videnskab, teknologi og udvikling Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed, jf. § 31."

Bestemmelsen blev indsat med hovedloven fra 2003. Af lovbemærkningerne fremgår følgende:

"Da UVVU i dag har en permanent karakter, og udvalgene i øvrigt er tillagt en række sanktionskompetencer, der kan have store konsekvenser for den enkelte forsker, foreslås det derfor af ordensmæssige grunde, at der tilvejebringes en udtrykkelig lov-hjemmel for nedsættelse af disse udvalg. Der henvises desuden til bemærkningerne til §§ 31-34." (min understregning)

Bestemmelserne om beskikkelse og genudpegning af medlemmer til UVVU fremgår af den nugældende lovs § 32, stk. 4, der lyder således:

"Formanden udpeges af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter indstilling fra domstolene. Medlemmerne og suppleanterne udpeges af ministeren i deres personlige egenskab efter høring af Det Frie Forskningsråd. Formanden, de øvrige medlemmer og suppleanterne udpeges for en periode på 4 år. Genudpegning kan ske

for 2 år. Hvis et medlem eller en suppleant udræder i utide, kan et nyt medlem eller en ny suppleant udpeges for mindre end 4 år. "

Også denne bestemmelse stammer med visse redaktionelle ændringer tilbage fra hovedloven fra 2003. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår følgende:

"I stk. 4 foreslås § 8, stk. 2, 3. pkt. og stk. 3 og 4, i den nuværende bekendtgørelse videreført. Det Frie Forskningsråd vil også fremover forinden udpegning blive hørt over den foreslåede sammensætning. Hensigten er at sikre, at medlemmernes og suppleanternes individuelle kompetencer samt det samlede kompetencefelt er dækket, jf. stk. 1."

Lovens § 33 indeholder en vid bemyndigelse for ministeren til at fastsætte nærmere regler om UVVU's virke:

"Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte nærmere regler for Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredeligheds virke "

Denne bestemmelse stammer ligeledes fra hovedloven fra 2003. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår følgende:

"I den nuværende bekendtgørelse er der fastsat en række regler for UVVUs virke m.v. Som følge af at udvalgene foreslås oprettet direkte med hjemmel i dette lovforslag, jf. forslaget § 1, stk. 2, foreslås det at bemyndige videnskabsministeren til i bekendtgørelsesform at fastlægge sådanne nærmere regler."

2.2 Bekendtgørelse om udvalgene vedrørende videnskabelig uredelighed

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 33 i lov om forskningsrådgivning m.v. er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 306 af 20. april 2009 (UVVU-bekendtgørelsen). UVVU-bekendtgørelsens § 7, stk. 1, lyder således:

"Hvert udvalg består ud over formanden, jf. § 32, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., af 6 medlemmer samt et tilsvarende antal suppleanter, der kun kan indtræde ved medlemmernes forfald og for hele behandlingen af en sag. Medlemmer og suppleanter skal alle være anerkendte forskere, der tilsammen dækker alle videnskabelige forskningsområder, jf. § 32, stk. 3, i lov om forskningsrådgivning m.v."

Ved en ændring af UVVU-bekendtgørelsen i 2012 (bekendtgørelse nr. 144 af 20. februar 2012) blev bestemmelserne i § 7, stk. 2, og 3, indføjjet. Bestemmelserne lyder således:

"Stk.2. Ministeren beskikker og afbeskikker medlemmer og suppleanter, jf. § 32, stk. 4, i lov om forskningsrådgivning m.v.

Stk.3. Samtidig med beskikkelse af nye medlemmer og suppleanter af et udvalg kan ministeren undtagelsesvis forlænge beskikkelsesperioden for medlemmer og suppleanter af samme udvalg med henblik på disses færdiggørelse af sager, der efter afslutning af sædvanlig høringsprocedure er under behandling i udvalget. Nye medlemmer og suppleanter deltager ikke i færdiggørelse af de pågældende sager."

2.3 Afbeskikkelse af den tidligere formand for UVVU Poul Lodberg

Med virkning fra den 1. september 2008 blev landsdommer Poul Lodberg afbeskikkelse som formand for UVVU, og med virkning fra samme dato blev den nuværende formand, landsdommer Henrik Gunst Andersen udpeget som ny formand for UVVU. Breve af 18. august 2008 til Poul Lodberg og Henrik Gunst Andersen om afbeskikkelse og udpegning fremlægges som bilag IB.

Det fremgår, at Poul Lodberg trods afbeskikkelsen skulle færdiggøre en verserende klagesag, som var nær sin afslutning.

2.4 Orientering af Folketinget om administrativ forlængelse af udpegningsperioden for medlemmer af faglige udvalg

I 2010 blev lov om forskningsrådgivning m.v. ændret ved lov nr. 729 af 25. juni 2010. Ændringen havde blandt andet til formål at styrke Danmarks Forskningspolitiske Råd og nedlægge det såkaldte Koordinationsudvalg.

I forbindelse med behandlingen af lovforslaget opstod spørgsmålet om adgangen til genudpegning af medlemmer af de faglige råd og udvalg, såfremt udpegningsperioden, der var reguleret i loven, udløb i perioden mellem lovens kundgørelse og ikrafttræden. Ministeren orienterede i den forbindelse Folketinget om, at ministeren anså sig for kompetent til i denne situation at forlænge udpegningsperioden administrativt, jf. Udvalget for Videnskab og Teknologis betænkning af 20. maj 2010 (bilag IC):

"I det omfang formandens henholdsvis medlemmernes udpegningsperiode udløber i perioden mellem lovens kundgørelse og ikrafttræden, kan ministeren for videnskab, teknologi og udvikling for at undgå omstændelige og uhensigtsmæssigt kortvarige udpegningsperioder efter almindelig forvaltningsretlig praksis administrativt forlænge beskikkelsen til og med den 31. december 2010. Herefter kan ministeren foretage ny- og genudpegninger pr. 1. januar 2011."

2.5 Retsplejelovens regler om midlertidigt beskikkede dommere

Efter retsplejelovens § 44 c, kan justitsministeren meddele advokater midlertidig beskikkelse som bl.a. landsdommere for en periode på 3 måneder. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 402 af 26. juni 1998 og lyder således:

"Justitsministeren kan meddele advokater midlertidig beskikkelse som landsdommer eller byretsdommer ud over det antal dommere, der i §§ 5 og 9 er fastsat for landsretterne og byretterne.

Stk. 2. Beskikkelsen meddeles for en periode på 3 måneder."

Ved lov nr. 538 af 8. juni 2006 om ændring af retsplejeloven (politi- og domstolsreformen) blev der indsat en ny bestemmelse i retsplejelovens § 44, stk. 5, der lød således:

"Stk. 5. Midlertidigt beskikkede dommere kan efter beskikkelsens ophør færdigbehandle sager, i hvilke mundtlig forhandling er påbegyndt inden beskikkelsens ophør. Beføjelsen til i medfør af 1. pkt. at færdigbehandle påbegyndte sager ophører ved udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år."

Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår følgende:

"Det foreslås at præcisere i loven, at midlertidigt beskikkede dommere efter udløbet af beskikkelsesperioden kan færdigbehandle sager, der er påbegyndt inden for beskikkelsesperioden.

Det foreslås i 1. pkt., at en midlertidigt beskikket dommer efter udløbet af beskikkelsesperioden skal kunne færdigbehandle sager, i hvilke mundtlig forhandling er påbegyndt inden for beskikkelsesperioden. Det gælder dog længst indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år, jf. 2. pkt.

Særligt med hensyn til advokater, der midlertidigt beskikkes som landsdommere i medfør af retsplejelovens § 44 c, gælder efter retsplejelovens § 122, stk. 1, hvorefter udøvelse af advokatvirksomhed ikke kan forenes med en juridisk stilling ved bl.a. domstolene, og en advokat, der beskikkes som midlertidig dommer i medfør af retsplejelovens § 44 c, forudsættes derfor at deponere sin advokatbeskikkelse i Justitsministeriet i den 3-måneders periode, som beskikkelsen som dommer omfatter.

Efter gældende praksis anses bestemmelsen i retsplejelovens § 122, stk. 1, ikke for at udelukke, at en advokat efter udløbet af en advokatkonstitution og efter at have fået genudleveret sin advokatbeskikkelse fra Justitsministeriet, i begrænset omfang færdigbehandler påbegyndte sager, f.eks. ved deltagelse i en udsat hovedforhandling af begrænset længde eller ved deltagelse i voteringen og vedtagelsen af domme i sager,

.....

som er hovedforhandlet i konstitutionsperioden, idet dette ikke anses som varetagelse af »en juridisk stilling ved domstolene« i § 122, stk. 1's forstand. Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændringer heri." (min understregning)

2.6 Udpegningsperioden for medlemmer af forskellige nævn *Klagenævnet for Udbud*

Efter § 9, stk. 2, i lov nr. 492 af 12. maj 2010 om håndhævelse af udbudsreglerne m.v. består Klagenævnet for Udbud af en formand, der skal være dommer, og et antal sagkyndige medlemmer. Formanden og nævnets medlemmer udpeges "for en periode på op til 4 år". Der er ikke i lovbemærkningerne taget stilling til, om der kan ske genudpegning, men i bekendtgørelse nr. 887 af 11. august 2011 om Klagenævnet for Udbud fremgår det af § 1, stk. 6, at formanden og de sagkyndige medlemmer kan genudpeges.

Erhvervsankenævnet

Efter § 2, stk. 1 og 2, i erhvervsankenævnsløven, lov nr. 858 af 23. december 1987, består Erhvervsankenævnet af en formand, der skal opfylde betingelserne for at blive udnævnt til landsdommer, og et antal sagkyndige medlemmer. Formanden og nævnets medlemmer udpeges "for en periode af 4 år". Der er ikke i lovbemærkningerne taget stilling til, om der kan ske genudpegning, men i bekendtgørelse nr. 1154 af 18. december 1994 om Erhvervsministeriets Erhvervsankenævn fremgår det af § 2, stk. 3, at formandskabet og nævnets øvrige medlemmer kan genbeskikkes.

Anbringender

1. UVVU-BEKENDTGØRELSENS § 7, STK. 3, HAR FØRNØDEN HJEMMEL I LOV OM FORSKNINGSRÅD M.V.

Spørgsmålet i denne sag er, om bestemmelsen i § 32, stk. 4, i lov om forskningsrådgivning m.v. må forstås sådan, at udpegningsperioden for UVVU-medlemmer på 4 plus 2 år udelukker genudpegning af udvalgsmedlemmer i en afløbsperiode. Hvis det er tilfældet, har § 7, stk. 3, i UVVU-bekendtgørelsen om udpegning af UVVU-medlemmer i en afløbsperiode ikke hjemmel i loven.

Reglerne om UVVU's virksomhed fremgik oprindeligt af 1998-bekendtgørelsen. Ministeren kunne udpege medlemmer for en 4-årig periode og herefter genudpege medlemmerne for en yderligere 2-årig periode. Bekendtgørelsen var udstedt med hjemmel i den vide bemyndigelsesbestemmelse i § 4 e, stk. 4, i daværende lov om forskningsrådgivning.

Det er utvivlsomt, at ministeren inden for denne hjemmelsmæssige ramme også kunne have fastsat en bestemmelse om udpegning af medlemmer i en afløbsperiode. Det er også utvivlsomt, at ministeren, selv om en sådan bestemmelse ikke blev fastsat, havde adgang til at

dispensere fra bekendtgørelsen, herunder fra reglerne om udpegning af medlemmer til udvalg, med den virkning, at UVVU-medlemmer kunne genudpeges i en afløbsperiode.

Retstilstanden var med andre ord den, at ministeren kunne genudpege medlemmer i en afløbsperiode, selv om de allerede havde siddet i en periode på 4 plus 2 år.

I 2003 blev reglerne om UVVU videreført i lov om forskningsrådgivning m.v. Der blev ikke i den forbindelse foretaget indholdsmæssige ændringer i reglerne om udpegning af UVVU-medlemmer, og det fremgik af forarbejderne til loven, at optagelsen af reglerne i loven skyldtes "*ordensmæssige grunde*".

Der er intet i forarbejderne til 2003-loven, som indikerer, at udpegningsperioderne på 4 plus 2 år var genstand for Folketingets nærmere overvejelser. Det må antages, at Folketingets hensigt med videreførelsen af udpegningsbestemmelserne i loven var at videreføre den hidtidige ordning om udpegning af UVVU-medlemmerne således, som den var blevet reguleret og administreret af ministeren. I overensstemmelse hermed blev det anført i lovbemærkningerne til hovedloven, at bemyndigelsen for ministeren til at fastsætte nærmere regler om UVVU's virke skyldtes, at reglerne ikke længere skulle fremgå af en bekendtgørelse, men derimod direkte af loven. Ministeren var med bemyndigelsen sikret, at ministeren kunne regulere UVVU's virke på samme måde, som ministeren hidtil havde været kompetent til. Det skulle loven ikke lave om på.

Det har således aldrig været formålet med optagelsen af bestemmelserne om en udpegningsperiode på 4 plus 2 år i lov om forskningsrådgivning m.v. at afskære ministeren fra at kunne genudpege udvalgsmedlemmer i en afløbsperiode.

I forbindelse med afbeskikkelsen af UVVU's tidligere formand, landsdommer Poul Lodberg, blev Poul Lodberg bedt om at færdiggøre en verserende klagesag, som var nær sin afslutning, og han færdiggjorde herefter denne sag, selv om han ikke længere var formand for UVVU:

Folketinget er ved i hvert fald én lejlighed blevet orienteret om, at medlemmer af de faglige udvalg inden for ministeriets område om nødvendigt ville blive udpeget administrativt. Det skete i forbindelse med behandlingen af forslaget til ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. i 2010. Her orienterede ministeren Folketinget om, at ministeren anså sig for kompetent til administrativt at genudpege medlemmer af de faglige udvalg inden for ministeriets område i en periode frem til lovens ikrafttræden, selv om den lovbestemte udpegningsperiode var udløbet.

Folketinget tog her til efterretning, at ministeren anså sig for kompetent til administrativt at genudpege medlemmer.

Bestemmelsen om udpegningsperiodens længde på 4 plus 2 år er begrundet i ordensmæssige hensyn. Eksempelvis ville pligten for ministeriet efter §§ 8-10 i lovbekendtgørelse nr. 1678 af 19. december 2013 om ligestilling af kvinder og mænd til at sikre, at der i nævn, udvalg m.v. er ligelig repræsentation af mænd og kvinder, være vanskelig at opfylde, hvis der ikke gjaldt faste beskikkelsesperioder.

For advokatkonstitutioner i landsretterne gælder det, at konstitutionsperioden er 3 måneder. Efter ordlyden af retsplejelovens § 44 c er dette en absolut udpegningsperiode. Men hverken Justitsministeriet eller Folketinget har fundet, at de i praksis forekommende tilfælde, hvor advokaten på ulovbestemt grundlag efter udløbet af konstitutionen færdigbehandler påbegyndte sager, giver anledning til hjemmelsmæssige problemer. Denne praksis vedrørende konstituerede dommeres virke i en afløbsperiode blev fulgt i flere år forud for lovændringen i 2006, der på dette punkt kun var af præciserende karakter. Dette støtter, at noget tilsvarende så meget desto mere må anerkendes vedrørende administrative nævn. Der henvises herved til, at der gælder et skærpet hjemmelskrav ved regulering af dommeres forhold i modsætning til reguleringen af administrative udvalg, jf. grundlovens § 61.

Reglerne om udpegningsperiode af medlemmer til Klagenævnet for Udbud og Erhvervsankenævnet ligner reglerne om udpegningsperiode af medlemmer til UVVU. Medlemmerne af nævnene udpeges for en 4-årig periode, og der er ikke efter lovbestemmelsernes ordlyd mulighed for genudpegningsperiode. Ikke desto mindre er der for disse nævn i bekendtgørelser fastsat regler om, at medlemmerne kan genudpeges. Udpegningsperioden på 4 år er altså ikke blevet fortolket som absolut og dermed til hinder for bestemmelser om genudpegningsperiode.

Sagsøgte 1 gør på denne baggrund gældende, at såvel UVVU-reglernes baggrund som oplysningerne om regeringens og Folketingets retsopfattelse på beslægtede områder viser, at § 32, stk. 4, i lov om forskningsråd m.v. ikke er til hinder for, at ministeren har indføjet § 7, stk. 3, i UVVU-bekendtgørelsen.

Det har i den forbindelse også betydning, at § 7, stk. 3, utvivlsomt er båret af saglige hensyn, nemlig hensynet til færdiggørelse af behandlingen af komplicerede og længerevarende sager, hvor den sædvanlige parthøringsproces var gennemført, og hvor de involverede parter derfor havde et rimeligt krav på en snarlig afgørelse. Hvis medlemmerne ikke var blevet genudpeget, skulle nye medlemmer starte forfra med at behandle de 6 sager.

Sagsøger er da heller ikke fremkommet med ét eneste argument til støtte for, at genudpegningsperiode af medlemmerne i en afløbsperiode svækker Bente Klarlund Pedersens retssikkerhed. Der er nemlig ingen grund til at antage, at de genudpegede medlemmer skulle være mindre egnede til at træffe en saglig og korrekt afgørelse i sagen, end hvis man havde udpeget helt nye medlemmer. Tværtimod forekommer det at være en styrkelse af Bente Klarlund Peder-

sens retssikkerhed, at der ikke sent i sagsbehandlingsforløbet sker udskiftning af størstedelen af udvalgsmedlemmerne med den konsekvens, at en betydelig indsigt i problemstillingerne går tabt.

2. BEMÆRKNINGER TIL STÆVNINGEN

Det anføres i stævningen, side 6, at sagsøgte 1 i indstillingen til ministeren af 20. februar 2012 (bilag 1) har udtrykt den opfattelse, at der ikke i loven var hjemmel til genudpegning af udvalgsmedlemmerne i en afløbsperiode. Det er ikke korrekt.

Det, sagsøgte 1 giver udtryk for i indstillingen, er, at det ikke direkte af § 32, stk. 4, i lov om forskningsrådgivning m.v. fremgår, at medlemmerne kan genudpeges i en afløbsperiode, og at der for at opnå en "klar og gennemsigtig beskrivelse" af genudpegningsproceduren bør optages bestemmelse herom i UVVU-bekendtgørelsen. Det fremgår også af indstillingen, at der "bør ved lejlighed foreslås indsat en egentlig hjemmel i lov om forskningsrådgivning m.v. til forlængelse af beskikkelsesperioder ud over 6 år". Denne anbefaling til ministeren skyldtes, at bestemmelserne om udvalgsmedlemmernes udpegningsperiode i øvrigt fremgik af loven (og ikke af bekendtgørelsen), og det var derfor mest naturligt, at også en bestemmelse om genudpegning i en afløbsperiode med tiden kom til at fremgå af loven.

Ministeren har i overensstemmelse hermed den 15. januar 2014 fremsat lovforslag L 109 om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. Efter lovforslaget foreslås indsat hjemmel i en ny § 40 til at ministeren kan udpege medlemmer af de af loven omfattede organer, herunder UVVU, i en afløbsperiode. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at det med bestemmelsen foreslås, at "*præcisere den gældende administrative praksis, hvorefter ministeren undtagelsesvist kan forlænge udpegningsperioden for medlemmer og suppleanter af de af loven omfattede organer for en begrænset periode ud over den normale udpegningsperiode.*"

Sagsøger anfører i stævningen, side 7, 3. afsnit, at der ikke kan antages at have foreligget tugtvejende hensigtsmæssighedshensyn bag genudpegningen, når henses til, at der gik næsten halvandet år fra genudpegningen i en afløbsperiode, til der forelå et udkast til afgørelse. Det er ikke korrekt.

Genudpegningen i en afløbsperiode skyldtes, at de pågældende udvalgsmedlemmer havde varetaget sagsbehandlingen helt frem til færdiggørelsen af den sædvanlige høringsprocedure og derfor havde et indgående kendskab til de 6 sager. Det var hensigtsmæssigt, at disse personer kunne færdigbehandle de 6 komplicerede og indbyrdes sammenhængende sager. Hvis helt nye udvalgsmedlemmer skulle sætte sig ind i sagsmaterialet på ny, ville det forsinke sagsbehandlingen, og betydelig indsigt i de pågældende problemstillinger ville gå tabt.

Det var forventningen, at sagerne kunne færdigbehandles inden udgangen af 2012. Når det ikke kom til at holde stik, var det ikke fordi forventningen på tidspunktet for genudpegningen var for optimistisk. Det var fordi, at der dukkede yderligere materiale op i sagerne (prøverne i en fryser på Panum Institutet), at parterne indsendte yderligere indlæg til udvalget, efter at den sædvanlige høringsproces var overstået, og at sag nr. 5 og 6 viste sig at være mere komplicerede, end først antaget. Dette var ikke forhold, som kunne have været forudset ved genudpegningen.

Sagsøger anfører i stævningen, side 8, 1. afsnit, at der må gælde et strengt hjemmelskrav ved udpegning af medlemmer til råd og nævn, fordi medlemmerne træffer afgørelser, der kan være særdeles indgribende over for enkeltpersoner. Dette har karakter af et abstrakt udsagn, som ikke har værdi uden en konkret begrundelse for, hvad det er for beskyttelsesværdige interesser, der i nærværende sag gør det påkrævet at stille så strengt et hjemmelskrav, at den utvivlsomt sagligt begrundede genudpegning i en afløbsperiode må anses for uhjemlet.

Sagsøger henviser i den forbindelse til Højesterets dom af 16. september 2005 (trykt i UfR 2005, side 3414/1H), hvor to sagkyndige medlemmer af Sø- og Handelsretten deltog i votering og domsafsigelse, efter at de var fyldt 70 år. Omstændighederne i sagen adskiller sig imidlertid på afgørende punkter fra omstændighederne i den foreliggende sag.

For det første angik sagen sagkyndige medlemmer af en domstol og ikke medlemmer af et udvalg. Domstolenes vidtgående sanktionskompetencer og grundlovens § 61 gør det nærliggende at anlægge en streng ordlydsfortolkning af retsplejelovens bestemmelser om krav til domstolenes medlemmer. Af samme grund stilles der også strengere krav til dommeres habilitet end til udvalgsmedlemmers habilitet, idet habilitetskravene i retsplejeloven er strengere end dem, der følger af forvaltningsloven.

For det andet angik dommen overtrædelse af aldersgrænsen på 70 år i retsplejeloven og ikke forlængelse af udpegningsperioden for medlemmer af et udvalg.

I en dom fra 1935, trykt i UfR 1935, side 1, tog Højesteret stilling til, om indførelsen af en aldersgrænse på 70 år for dommere var i strid med den dagældende grundlov. Højesteret fandt, at grundloven *"må antages at åbne plads for, at det ved lov bestemmes, at dommere ubetinget skal afgå ved en bestemt alder, når aldersgrænsen fastsættes således, at dommerne ved denne alder ikke længere kan anses fuldt egnede til at bestride deres embedsforretninger, hvilket findes at være tilfældet med den aldersgrænse, der er indført ..."*

Højesterets udtalelse om, at aldersgrænsen på 70 år for dommere gælder ubetinget og er fastsat ud fra saglige hensyn om dommeres egnethed til at bestride hvervet, gør det nærlig-

gende at kræve en særskilt lovhjemmel, hvis dommere skal bestride hvervet efter, at de er fyldt 70 år.

Lignende betragtninger gør sig ikke gældende i forhold til medlemmer af råd og nævn.

Bevisførelse

Ud over de i sagen påberåbte dokumenter forventer sagsøgte 1, at indkalde chefkonsulent Jesper Schaumburg-Müller fra Ministeriet for Forskning Innovation og Videregående Uddannelser til at afgive forklaring under hovedforhandlingen.

Processuelle meddelelser

til sagsøgte 1 kan stiles til Kammeradvokaten v/advokat Jesper Nørøxe, Vester Farimagsgade 23, 1606 København V (j.nr. 7507752 jno).

Momsregistrering

Sagsøgte 1 er ikke momsregistreret.

Dokumenter,

som påberåbes:

Bilag IA: Orientering til Folketingets Forskningsudvalg om bekendtgørelse af 15. december 1998 om udvalgene vedrørende videnskabelig uredelighed

Bilag IB: Breve af 18. august 2008 til Poul Lodberg og Henrik Gunst Andersen om afbeskikkelse og udpegning

Bilag IC: Udvalget for Videnskab og Teknologis betænkning af 20. maj 2010

København, den 17. januar 2014
Kammeradvokaten

v/Jesper Nørøxe
— Advokat